

Eta Greziak badio bere zor publiko asko bidegabeak direla?

Lehenbiziko aldiz historian Europar Batasunaren barruko legebiltzar batek batzorde ofizial bat izendatu du herrialde horrek daukan zor publikoaren auditoria egiteko. Greziak sortu duen “Zorraren Egiari buruzko Batzordea” aurrekari berritzaile bilakatu daiteke baldin eta bestetan, agian Euskal Herrian, ereduari jarraitzen hasten bazaizkio.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

EAE EDO NAFARROAREN ZORRAK auditatuko dituzten batzorderik ikusiko ote da Iruñea edo Gasteizko legebiltzarretan? Pentsa ezinezkoa zirudien, zor publikoen auditorien kontua orain artean neoliberalismoaren kontrako talde ezkertiarren aldarrikapena baizik ez zelarik, Europar bederen. Martxo hasieran, ordea, Greziak ipini du aurrekari berria: dagoeneko Europar Batasuneko legebiltzar bateko batzorde berezi batek ikertzen ditu herrialdearen zor itzelak, erabakitze horietatik zenbat diren legezko bezain ordaindu beharrezkoak, eta zenbat bidegabeak.

Eric Toussaint ekonomialari eta lider altermundialista belgikarra pasatu da joan den astean Euskal Herritik, baina oraingoan ez da etorri 2013an bezala Hirugarren Munduko Zorraren Auditoriarako Komitearen (CADTM frantseseko sigletan) lider moduan. Martxo hasieratik Toussaint da Greziako legebiltzarrak abian jarritako Zorraren Egiari buruzko Batzordearen lehendakaria. Gizarte mugimendu baten ordezkari izatetik legebiltzarreko batzorde baten buru izatera dagoen jauziak erakusten du gaiak eztabaida publikoan hartu duen garrantzia.

Zorraren auditoria egingo dute Greziako batzordean, azken urte-

tan pilatutako 300.000 milioi euroko maileguen erradiografia. Toussaintek garbi utzi du ez dagokiela gobernuari zorretatik zein ordaindu eta zein ez gomendatzea. Bestalde, ikerketatik kanpo utziko dituzte II. Mundu Gerran Alemaniako armadak Grezian egindako txikizioen kalte-ordainak eta naziek hartu arazitako maileguen kitzatzea.

Zer aurkituko duten 300.000 milioi horien artean? Ekainean jakinen da. Baina martxoan bertan batzordeko kideek aurreratua zuten lehen azterketa batean identifikatu zituztela 53.000 milioi ez legezkoztat salatzeko modukoak.

Lau motatako mailegu eta zorrak nabarmendu nahi dituzte Greziako auditorian. Lehenik, zor bidegabe edo ilegítimoak, administrazioak herritar guztien interesaren kontra gutxiengo baten mesedez egindakoak. Bigarren, zor ez legezkoak, ilegalak, Greziako edo Europar Batasuneko edo nazioarteko erakundeetako lege eta arauak urratuz egindakoak.

Hirugarren multzo bat osatzen dute zor gorrotagarriek, hau da, jendeen oinarritzko eskubideak (osasuna, hezkuntza, zahartzaro duina...) urratzearen gain hartutakoak. Eta laugarren multzoan, iraunkortasun edo jasangarritasun printzipioa urratzen dutenak; herri-

Dani Blancok apirilaren 14an egindako argazkian, Eric Toussaint (eskuinean) Euskal Herrira ongi etorria egin zion Mikel de la Fuenteren ondoan. Toussaint 1980ko hamarkadan hasi zen interesatzen zor publikoaren handitze bidegabean, orduan Europar bankuek bat-batean interes tasak igotzeak finantza publikoei eragindako kalteagatik. Geroztik nagusiki Hegoaldeko herrialdeen zoren inguruan aritu izan da. Orain Grezian gaiak hartu duen izaera ofizialak aukera berriak sortuko dituela uste du, neoliberalismoko urte luzeotan finantzeta aginte handiek etekinak pribatizatu eta zorrak gizartearen bizkar uzteko antolatu duten estrategiaren barrunbeak azaltzeko. Euskal Herrian ere interes handia piztu du auditoriaren gaiak: Nafarroako iruzurrak argitzeko, Abiadura Handiko Trenaren operazioaren barrunbeak ezagutzeko, Gipuzkoako errauskailuaren eskandalua haizatzekeo...

tarren bizimodu duina mantenduz ordaindu ezinekoak direla jakinda ere onartu diren zorrak.

Hamar herrialdetako 30 kidek osatzen dute Greziako Zorraren Egiaren Batzordea, gaia ikuspegi ezberdinetatik aztertzeke: ekonomia, nazioarteko legeria, giza eskubideak, eta abar. Gomendiorik idatzi ez baina argudioak eskainiko dizkiete Atenasko agintari berriei, nazioarteko hartzekodunei aurre egiten eta zorra berregituratzen –zati bat eteten– lagunduko dietenak.

Bankuak salbatzeko makina

Toussaintek badu dokumentu bat martxoan bertan ipinia CADTMren webgunean Greziako batzordearen lanak nondik joan daitezkeen aurreratzen duena: “*Pistes pour l'audit de la dette de la Grèce*”. Leitzekoa da.

2009an Greziak, dio Toussaintek, zor zuen bere Barne Produktu Gordinaren %119 eta Troikak eskua sartu duenetik –Troika da gaur zorraren %80ren hartzekoduna– igo dira %185eraino. Troikak zorpetzea handitzea eragin du, beraz, baina operazio horrek balio izan du Europako banku handiek, nagusiki frantziar eta alemaniarrek, Grezian zeuzkaten maileguak Troikaren bizkar pasatzeko zor bihurtuta. Bankuak libratu arrisku orotatik, instituzio publikoak lokaztuz.

Baina Troikak eskua sartu aurretik egindako zor handiak ere ikertuko dituzte. 1967tik 1974ra artean koronelen diktaduran lau halakotuzen zorpetze publikoa. Toussaintek nabarmendu du 2004ko Joko Olimpikoek utzitako zuloa ere. Aurretik iragarri bazuten 1.300 milioi euro kostako zirela, olinpiaden bihar-munean agintariek aitortu zuten 14.200 milioi xahutu zituztela (hamar halako!), eta badira adituak zifra 20.000 milioitan jarri dutenak.

Ildo gehiago ere arakatuko ditu ikerketak, hala nola Thyssen konpainia alemanak saldutako urpeko ontzi matxuratuen eskandalu garestiarena, PASOKeko agintarien artean eskupekotan mila milioi euro laga zituen Siemens multinazional alemanarena, eta abar luzea.

Batzordeak lana amaitutakoan, Syrizariko gobernuak eskuetan edukiko du argudio sail bat nazioarteko hartzekodunei, pribatuei bezala Troikari, 300.000 milioiko zor itzelaren zati bat kitatzea proposatzeko. Bitartean, Alemaniaren zor historikoa ikertu duen batzordeak ere zehaztua izango du berea.

Esan gabe doa Greziak egin beharreko hautua politikoa izango dela eta argudio horiek adina edo gehiago neurtu beharko dituela etxean bezala nazioartean dauzkan indarrak. Zorraren zati handi bat ordaintzeari uko egiteak ondorio handiak ekarriko baititu.

Baina bidean batzordeak lortua izango du European orain arte falta zen argazki bat: oligarkia neolibera-
lek herrialdeetako diru publikoak nola zurruputzen dituzten erakusten duen erradiografia. ■

“*Arte* telebistak eskainitako dokumental batean Paulo Nogueira Batista, Nazioarteko Diru Funtzarren (NDF) zuzendari exekutiboak aitortu zuen NDFko buru guztiek zekitelako mailegu hura ematea zela ‘ez Grezia baina banku frantziar eta alemaniarrak salbatzea’”. (...) Horrela jarri da Troika Greziaren hartzekodun nagusi 2010eko amaieran, banku pribatu europarren lekuan”.

NDFk Grezian egin duen lana ere fiskalizatuko dute bide batez. Demonstratuko omen dute erakundearen zazpi zuzendari exekutibo memorandum berriaren kontra zeudela, nabarmena zelako Grezia ez zela gai izango zor hura ordaintzeko. Ez hori bakarrik: “Garai

hartako [George Papandreuren] gobernu greziarrak, NDFko [Dominique Strauss-Kahn] zuzendariarekin elkar hartuta, bere administrazioari eskatu zion estatistikak faltsutzea, NDFrekin birfinantzia-
tzea lortzeko”.

Troikak ezarritako memorandumak greziarren ekonomian bezala eguneroko bizimoduan egindako kalteak nabarmenak izan dira. Auditoriak orain erakutsi beharko du zorrak berregituratzearen truke Greziako estatuari ezarritako politikak eta klase guztietako murrizketek zenbateraino urratu dituzten bertako eta nazioarteko legedi eta arautegiek bermatutako eskubide pertsonalak eta kolektiboak.

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira